

Warszawa, 4 lipca 2013 r.

TVP będzie relacjonować obchody 70. rocznicy Rzezi wołyńskiej

Telewizja Polska, w związku z obchodami 70. rocznicy ludobójstwa ludności polskiej na Wołyniu przygotowała specjalne programy przypominające o wydarzeniach z lat 1943-1944.

O świcie 11 lipca 1943 r. oddziały UPA dokonały skoordynowanego ataku na 99 polskich miejscowości, głównie w powiatach horochowskim i włodzimierskim pod hasłem *Śmierć Lachom*. Rzeź rozpoczęła się około godz. 3 rano 11 lipca 1943 od polskiej wsi Gurów. W tym roku mija 70 lat od tej masakry.

Telewizja Polska 11 i 14 lipca będzie transmitowała uroczystości, zarówno z Polski jak i z Ukrainy. W przededniu rocznicy, 10 lipca br. Piotr Kraśko poprowadzi specjalną debatę w

programie TVP1

„Na pierwszym planie”

(godz. 22.00, powtórka w TVP Polonia

godz.23.35 i 04.55

). Wezmą w niej udział m.in. p

rof. Timothy Snyder, wybitny amerykański historyk i znawca historii Europy Środkowo-Wschodniej, autor głośnej książki „Skrwawione Ziemie” oraz polscy i ukraińscy eksperci. A po niej, o godz. 23.10 Jedynka wyemituje film dokumentalny w reż. Macieja Wojciechowskiego i Tadeusza Arciucha

„Było sobie miasteczko”

. Jest to opowieść o Kisielinie, miasteczku na Wołyniu, w którym do II wojny światowej żyło w zgodzie kilka narodowości: Polacy, Ukraińcy, Żydzi, Niemcy, Czesi. 11 lipca 1943 roku nacjonałiści ukraińscy w brutalnym mordzie w kościele zgładzili część polskich mieszkańców. Narratorami w filmie jest rodzina Dębskich: Krzesimir Dębski, jego mama, brat, syn, bratanica. Występują także Ukraińcy - obecni mieszkańcy Kisielina. W filmie dużą rolę odgrywa muzyka Krzesimira Dębskiego poświęcona Kresom, oraz fragment jego oratorium skomponowanego dla uczczenia mordów na Wołyniu. Film zostanie wyemitowany także w TVP Historia (11 lipca, godz. 20.00).

W kolejnych dniach TVP na bieżąco, w serwisach informacyjnych i programach publicystycznych będzie relacjonować i transmitować najważniejsze wydarzenia rocznicowe. Telewizja publiczna zaprezentuje także wiele reportaży oraz filmów dokumentalnych.

czwartek, 11 lipca

TVP INFO

godz. 09.30 – 11.00

Transmisja uroczystości państwowych z udziałem Prezydenta RP.

godz. 11.00 – 12.00 Poryck na Wołyniu (symboliczny cmentarz)

Msza Święta Polowa w symbolicznym miejscu spalonego kościoła. Udział wezmą m.in. duchowieństwo Wołynia, potomkowie ofiar, Wołyniacy. Homilię po polsku wygłosi biskup wołyński Stanisław Szzyrokoradiuk. W Porycku 11 lipca, podczas Mszy Świętej UPA zamordowało w kościele wszystkich miejscowych Polaków.

godz. 12.00 – 13.30 Warszawa, Plac Trzech Krzyży

Obsługa reporterska „obywatelskich” obchodów 70. rocznicy Rzezi wołyńskiej.

godz.23.30, 04.00 „Oczyszczenie”

Film dokumentalny Agnieszki Arnold. Wśród starszych pokoleń słowo „Wołyń” budzi do dziś skurcz przerażenia i ślełą nienawiść. Wymordowanie blisko 80000 bezbronnej ludności cywilnej zdaje się pieczętować na wieki konflikt polsko-ukraiński. Milczenie wokół tej sprawy przez blisko 50 „sowieckich” lat pogłębiło antagonizm ofiar i sprawców, co gorszą rozlewając nienawiść i odpowiedzialność na oba narody. Z historycznego punktu widzenia wzajemna wrogość Polski i Ukrainy była największym błędem politycznym tych państw mających równie silne aspiracje niepodległościowe.

TVP Historia

godz. 10.40 Notacje - Ks. bp. Jan Bagiński. Dramat na Wołyniu

Ks. biskup Jan Bagiński ur. 31 maja 1932 r. w Kamionce. W czasie II wojny światowej świadek dramatycznych wydarzeń rzezi Polaków na Wołyniu.

godz.11.00 „Zapomniane zbrodnie na Wołyniu”

„Ofiary na Wołyniu zostały zabite dwa razy: pierwszy raz od siekier Ukraińców, drugi przez wymazanie z pamięci” - tak mówi ks. Isakowicz - Zaleski, którego rodzina została wymordowana na Kresach. Lucyna Kulińska działa na rzecz ocalenia pamięci poprzez zbieranie relacji świadków zbrodni, którzy cudem uszli z życiem. Leon Popek, kolejny bohater filmu, potomek ofiar zbrodni w Ostrówkach nad Bugiem od lat organizuje pielgrzymki do miejsca kaźni swoich bliskich. Czy Polacy pamiętają o zbrodniach na Wołyniu? Jak rodziny ofiar radzą sobie z traumą tamtych strasznych zbrodni?

godz. 14.45 Bez komentarza - Rocznic zbrodni wołyńskiej 1943 - 2003

Trzyodcinkowa relacja z uroczystości obchodów 60 rocznicy zbrodni wołyńskiej na cmentarzu katolickim i prawosławnym w Paliwce na Ukrainie. Przed wojną miasteczko nazywało się Poryck. Podczas uroczystości nastąpiło odsłonięcie Pomnika Pojednania Polsko-Ukraińskiego.

godz.15.20 „Polscy osadnicy z Wołynia we wsi Grabin”

Reporterska opowieść o wołyńskich rodzinach, które choć przeżyły czas mordów po wojnie zostały przesiedlone do Grabina.

godz.16.30, 23.10 Cafe Historia: Rzeź Wołyńska

Goście Michała Wójcika Mirosław Czech i Wojciechowski dyskutują o politycznym kontekście i przyczynach wydarzeń na Wołyniu w 1943 i 1944 roku.

godz.18.00 Spór o historię - Ludobójstwo na Wołyniu

Goście Macieja Zakrockiego spierają się o to jak Polacy i Ukraińcy interpretują wydarzenia na Wołyniu. Ludobójstwo czy tragedia, zbrodnia czy wydarzenia? Próbujemy znaleźć odpowiedź na pytanie dlaczego ten spór jest naprawdę bardzo ważny.

godz. 18.40 „Czas życia, czas zagłady”

Reportaż opowiadający historię Podkamienia zwanego niegdyś Częstochową Wschodu ze względu na zabytkowy zespół klasztorny. Właśnie w nim rozegrały się tragiczne wydarzenia w marcu 1944 roku podczas, których zginęło 600 Polaków.

godz. 19.55, 01.55 „Było sobie miasteczko”

Historia Kisielina miasteczka na Wołyniu, w którym do 1943 roku Polacy, Ukraińcy i Żydzi byli zgodnymi sąsiadami. Opowieść na motywach książki ojca Krzesimira Dębskiego, który stamtąd pochodził. Narrację filmu prowadzi rodzina Dębskich.

godz. 21.00 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii

Adam Sikorski podróżuje po Wołyniu szlakiem nieistniejących już polskich wsi i miasteczek, rozmawia ze świadkami historii oraz tymi, którzy pragną zachować pamięć o tamtych wydarzeniach.

godz. 21.35 – Koncert Kres Kresów reż. Paweł Woldan, muzyka Krzesimir Dębski

W widowisku słowno-muzycznym biorą udział m.in. Ewa Błaszczyk, Piotr Machalica, Wiktor Zborowski, Robert Gonera.

godz. 22.05 Kulisy PRL - Zakazana tragedia

11 lipca 1943 roku bandy UPA przy udziale ludności ukraińskiej zaatakowały polskie wsie na

Wołyniu, wymordowano kilkanaście tysięcy Polaków.

Ukraińskie siły polityczne widziały szansę utworzenia niepodległej Ukrainy na linii Sanu i Bugu. Wymordowano wszystkich mieszkańców wsi Obórki. Polacy starali się bronić. Komenda Wołyńska AK próbowała organizować oddziały samoobrony, bilans polskich strat na Wołyniu jest przerażający.

godz. 23.35 „Dwa oblicza Wołynia”

Dwa oblicza Wołynia: ten wojenny zapisany w pamięci jako miejsce zbrodni sowieckich, niemieckich i ludobójstwa dokonanego przez sąsiadów ukraińskich na cywilnej ludności polskiej tylko dlatego, że byli to Polacy i współczesny - region otwarty na kontakty z Polską w dziedzinie gospodarczej, kulturalnej i oświatowej.

godz. 00.10 „Podole w ogniu”

Stowarzyszenie Parlamentarzystów Ludowych w ramach upamiętnienia 60. rocznicy rzezi dokonanej przez OUN - UPA na ludności Wołynia i Małopolski Wschodniej zorganizowało promocję książki pt. „Terroryzm na Podolu" Władysława Kubowa, który cudem przeżył rzeź w Berezowicy.

godz. 01.00 Notacje - o. Hieronim Warachim. „Czerwone noce na Wołyniu”

O. Hieronim Karol Warachim (1916-2011). Po przeniesieniu się do Krakowa wstąpił do klasztoru kapucynów. Święcenia kapłańskie otrzymał w 1939 roku. W Wałczu protestował przeciwko obrażaniu papieża Piusa XII przez przedstawiciela władzy.

12 lipca

TVP Polonia

godz. 13.50 „Na pierwszym planie”. Powtórka debaty.

TVP Historia

godz.11.35 Spór o historię - Ludobójstwo na Wołyniu

W latach 40. ubiegłego wieku Wołyń stał się widownią bezprecedensowego mordu na mieszkających tam Polakach. Czemu uprawnione jest określenie tej zbrodni mianem mającej znamiona ludobójcze? Czym powodowali się ukraińscy nacjonałści z UPA uciekając się do masowych mordów? Dlaczego do dziś jest to temat podejmowany na Ukrainie niechętnie, a w Polsce bywa kłopotliwy.

13 lipca

TVP INFO

godz. 10.00 – 11.30 – Huta Stepańska na Wołyniu (symboliczny cmentarz)

Relacja z uroczystości ekumenicznych z udziałem polskich władz państwowych. W Hucie Stepańskiej był Polski Ośrodek Oporu. Uroczystości w tym miejscu to hołd dla tych, którzy chwycili za broń. Dodatkowo w najbliższej okolicy wiele innych wydarzeń – postawienie krzyży na bezimiennych mogiłach mieszkańców spalonych wsi, poświęcenie w cerkwi tablicy pamięci Ukraińców, którzy ratowali Polaków.

14 lipca

TVP1

godz. 10.00 Transmisja Mszy św. z katedry pw. św. św. Apostołów Piotra i Pawła w Łucku

Msza św. w intencji ofiar zbrodni na Wołyniu w 1943 r., pod przewodnictwem abp. [Thomasa Edwarda Gullickson](#) a nuncjusza apostolskiego na Ukrainie, z udziałem metropolity lwowskiego i przewodniczącego Konferencji Episkopatu Ukrainy obrządku łacińskiego abp. Mieczysława Mokrzyckiego, przedstawicieli Cerkwi greckokatolickiej i prawosławnych oraz prezydenta RP Bronisława Komorowskiego i władz Ukrainy. (Transmisja w TVP Polonia)

TVP INFO

10.00 – 12.00 – Łuck na Wołyniu (Katedra)

Relacja z uroczystości 70. rocznicy Rzezi Wołyńskiej w Łucku, transmisja ze złożenia kwiatów i hołdu Prezydenta RP dla ofiar Rzezi.

Telewizja Polska już w czerwcu tematyce zbrodni na Wołyniu poświęciła wiele audycji. 26 czerwca Jedynka i TVP Polonia wyemitowały wywiad z abpem Światosławem, arcybiskupem

większym kijowsko-halickim Ukraińskiego Kościoła Greckokatolickiego. Trzy dni później TVP 1 transmitowała

uroczystą pontyfikalną Liturgię odprawioną przez zwierzchnika Kościoła Greckokatolickiego - Jego Świątobliwość Patriarchę Światosława Szewczuka z Kijowa.